רַבִּי נְחֶמְיָה אוֹמֵר, בְּמְקוֹמָן – אם חזרו הפירות למקום שבו היו מתחילה, יֹאכְלוּ – מותר לאוכלם, אבל אם הם שֶׁלֹּא בְּמְקוֹמָן הראשון, אלא מחוץ לתחום, לֹא יֹאכְלוּ.

מבררת הגמרא: מַאי – מה היא כוונת רבי נחמיה שאמר בְּמְקוֹמָן יאכלו, כלומר, באיזה אופן חזרו פירות אלו למקומם. אִילֵימָא – אם נאמר שהחזירם אדם בְּמְקוֹמָן בְּמֵזִיד, ואף באופן זה מותרים הם באכילה לפי שאנוסים הם, וְהָא קָתָנֵי בְּהֶדְיָא – והרי שנינו במפורש בברייתא אחרת, רַבִּי נְחֶמְיָה וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמְרִים, לְעוֹלָם הפירות אֲסוּרִין עַד שֶׁיַּחְזְרוּ לִמְקוֹמָן שׁוֹגְגִין, דהיינו, שרק אם חזרו למקומם בְּשׁוֹגֵג, אֵין – מותרים הם, אבל אם חזרו בְּמֵזִיד, לֹא – אינם מותרים.

אֶלָּא לַאו – האם אין לומר, שכוונת רבי נחמיה שרק באופן שחזרו הפירות בְּמְקוֹמָן בְּשׁוֹגֵג מותרים הם, וְחַסּוּרֵי מַחֲסְרָא – ויש חסרון בלשון הברייתא, וְהָכִי קָתָנֵי – וכך יש לשנותה, פֵּירוֹת שֶׁיָּצְאוּ חוּץ לַתְּחוּם בְּשׁוֹגֵג, יֹאכְלוּ – מותרים הם באכילה, במקום שבו הם נמצאים עתה מחוץ לתחום, אבל אם יצאו בְּמֵזִיד, לֹא יֹאכְלוּ. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים, באופן שעדיין הם עומדים מחוץ לתחום, שֶׁלֹּא בְּמְקוֹמָן הראשון, אֲבָל אם חזרו בְּמְקוֹמָן הראשון, אֲפִילּוּ אם החזירום בְּמֵזִיד, יֹאכְלוּ, אלו דברי תנא קמא. וְעל כך אָתָא [–בא] רַבִּי נְחֶמְיָה לְמֵימַר [–לומר], שֲאֲפִילּוּ אם הפירות חזרו בְּמְקוֹמָן הראשון, נַמִּי בְּשׁוֹגֵג אִין בְּמֵזִיד לֹא – גם כן אין לאוכלם אלא אם כן חזרו בשוגג ולא במזיד.

נמצא, שנחלקו התנאים אף בדין פירות שיצאו וחזרו במזיד. שלדברי תנא קמא מותרים הם באכילה, ואילו לדברי רבי נחמיה אסורים הם.

ורב פפא סובר כתנא קמא.

דוחה הגמרא: לֹא – אין לפרש כך את מחלוקתם, אלא יש לומר שפירות שחזרו בְּמֵזִיד בְּמְקוֹמָן הראשון, דְּכוּלֵי עָלְמָא לֹא פְּלִיגִי דְּאָסוּר – לא נחלקו הכל שאסורים הם באכילה, וְהָכָא בְּשׁוֹגֵג שֶׁלֹּא בְּמְקוֹמָן פְּלִיגִי – ונחלקו כאן בפירות שיצאו בשוגג מחוץ לתחום, ועדיין הם עומדים שם. תַּנָּא קַמָּא סָבַר, פירות שיצאו מחוץ לתחום בְּשׁוֹגֵג, שָׁרֵי – מותרים הם באכילה, אף שעומדים עתה שֶׁלֹּא בְּמְקוֹמָן הראשון, וְאילו רַבִּי נְחֶמְיָה סָבַר, שֲאֲפִילּוּ באופן שיצאו הפירות מן התחום בְּשׁוֹגֵג, בְּמְקוֹמָן אִין – מותר לאוכלם רק אם שבו למקומם הראשון, אבל כל זמן שעומדים שֶׁלֹּא בְּמְקוֹמָן, לֹא – אין לאוכלם.

נמצא לפירוש זה, שלא נחלקו התנאים בדין פירות שיצאו וחזרו למקומם במזיד, אלא הכל מודים שאסורים הם, ושלא כדברי רב פפא, ולא נחלקו אלא בפירות שיצאו חוץ לתחומם בשוגג ועדיין לא חזרו, אם מותרים הם באכילה שם או לא.

מקשה הגמרא: כיצד ניתן לפרש שלא נחלקו התנאים לגבי פירות שחזרו במזיד למקומם, וְהָא מִדְּקָתָנֵי סֵיפָא – הרי מאחר ושנינו בסיפא של הברייתא, רַבִּי נְחֶמְיָה וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמְרִים, לְעוֹלָם הפירות אֲסוּרִין עַד שֶׁיַּחְזְרוּ לִמְקוֹמָן שׁוֹגְגִין, דהיינו, שדווקא אם חזרו למקומם בְּשׁוֹגֵג, אֵין – מותרים הם, אבל אם חזרו בְּמֵזִיד, לֹא – אינם מותרים, מִכְּלָל – יש לדייק מכך, דִּתַנָּא קַמָּא סָבַר שאפילו פירות שחזרו למקומם בְּמֵזִיד נַמִּי שָׁרֵי – גם כן מותרים הם, ובהברח שנחלקו אף בפירות שחזרו למקומם במזיד.

מסיקה הגמרא: שְׁמַע מִינָּהּ – אכן יש להוכיח מלשון הברייתא שנחלקו בענין זה, ונמצא, שדינו של רב פפא במחלוקת תנאים הוא עומד.

הגמרא מביאה דין שאמר שמואל לענין תחום שבת: אָמַר רַב נַחְמָן אָמַר שְׁמוּאֵל, אדם שֶׁהָיָה מְהַלֵּךְ בדרך בשבת, וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ היכן הוא גבול תְּחוּם שַׁבָּת, כלומר, אינו יודע לשער את מידת אלפיים אמה שהוא רשאי להלך בהם, הרי זה מְהַלֵּךְ אַלְפַּיִם פְּסִיעוֹת בֵּינוֹנִיוֹת, וְזוֹ הִיא מידת תְּחוּם שַׁבָּת שלו, לפי שפסיעה של אדם בינוני שיעורה אמה.

הגמרא מביאה מחלוקת אמוראים בדין טלטול במקום שאסור להלך בו: וְאָמַר רַב נַחְמָן אָמַר שְׁמוּאֵל, אדם שֶׁשָּׁבַת בִּבְקָעָה שאינה מוקפת מחיצות, וְלאחר מכן הִקִּיפוּהָ נְכָרִים מְחִיצָה בְּשַׁבָּת, מְהַלֵּךְ בה אַלְפַּיִם אַמָּה בלבד, כפי שהיה דינו מתחילה קודם הקפת המחיצות, וְאינו רשאי להלך בכל היקף המחיצות, וּמְטַלְטֵל בְּכוּלָּהּ עַל יְדֵי זְרִיקָה – אך רשאי הוא לטלטל בכל הבקעה, ואפילו חוץ לאלפיים אמה, על ידי זריקת החפץ, דהיינו שיעמוד בתוך התחום ויזרוק אל מחוץ לתחום.

וְרַב הוּנָא אָמַר, מְהַלֵּךְ אַלְפַּיִם אַמָּה לכל רוח, וּמְטַלְטֵל בְּאַרְבַּע אַמּוֹת בלבד, כפי שהיה דינו מתחילה קודם הקפת המחיצות, ואינו רשאי לטלטל אפילו בתוך אלפיים אמה של תחומו.

מקשה הגמרא על רב הונא: וְנֵיטַלְטֵל בְּכוּלָּהּ עַל יְדֵי זְרִיקָה – לכאורה יש להתיר לאותו אדם לטלטל את חפציו בכל הבקעה, אפילו במקום שאינו רשאי לילך, על ידי שיזרוק החפץ למרחוק, שהרי בתוך המחיצות הוא מטלטל.

מתרצת הגמרא: אמנם מעיקר הדין רשאי היה לטלטל בכל הבקעה, אלא שאסרו חכמים לעשות זאת שֶׁמָּא יְמַשֵּׁךְ אַחַר חֻפְּצוֹ – שמא יגרר אחר החפץ, וייצא חוץ לתחום אלפיים אמה.

שבה הגמרא ומקשה: בְּתוֹךְ אַלְפַּיִם אמה של תחומו מִיהַת לִיטַלְטֵל כִּי אוֹרְחֵיהּ – יהא מותר לו על כל פנים לטלטל כדרכו, שהרי בזה אין לחוש שמא יגרר אחר חפצו, לפי שרשאי הוא להלך בתוך אלפיים אמה, ומדוע סובר רב הונא שאינו רשאי לטלטל אלא בארבע אמות בלבד.

מתרצת הגמרא: מְשׁוּם דַּהֲוֵי – מאחר שאלפיים אמה אלו שבתוך התחום דינם כְּמַחְיצָה שֶׁנִּפְרְצָה בְּמִלּוֹאָהּ לְמָקוֹם הָאָסוּר לָהּ. כלומר, הדין הוא שכאשר מקום המותר בטלטול פתוח לגמרי בלי מחיצות למקום האסור בטלטול נאסר אף המקום המותר. ואף כאן, מאחר ונאסר עליו לטלטל אפילו על ידי זריקה בכל שטח הבקעה שמחוץ לאלפיים אמה, לפי שיש לחוש שמא ימשך אחר חפצו ויהלך שם, ממילא יש לאסור עליו לטלטל אף בתוך אלפיים אמה של תחומו, לפי שפרוצות הן במלואן לשטח הבקעה האסור בטלטול.

הגמרא מביאה דעה נוספת בענין זה: חֲיָיא בַּר רַב אָמַר, רשאי הוא להיות מְהַלֵּךְ אַלְפַּיִם אַמָּה לכל רוח, וּמְטַלְטֵל בדרכו את חפציו בְּאותם אַלְפַּיִם אַמָּה של תחום הילוכו, אך בשאר הבקעה אינו רשאי לטלטל אפילו על ידי זריקה.

מקשה הגמרא: כְּמָאן – כשיטת מי סובר חייא בר רב, הרי דבריו הם דְּלֹא כְּרַב נַחְמָן וְלֹא כְּרַב הוּנָא, שהרי לרב נחמן מותר לטלטל בכל הבקעה על ידי זריקה, ואילו לרב הונא אסור לטלטל אפילו בתוך אלפיים אמה.

מתרצת הגמרא: אֲמָא – יש לומר את דברי חייא בר רב כך, שרשאי הוא להיות מְטַלְטֵל רק בְּאַרְבַּע אמות הסמוכות לו, ולא באלפיים אמה של תחום הליכתו.

מקשה הגמרא: אִי הָכִי – אם כן, הֲיְינוּ דְּרַב הוּנָא – הרי זה ממש כשיטת רב הונא, ומה בא חייא בר רב להוסיף על דבריו.

מתרצת הגמרא: אֲמָא – אכן יש לגרוס בדברי הגמרא 'וְכֵן אָמַר רַבִּי חֲיָיא בַּר רַב'.

הגמרא מביאה ראיה לשמואל מברייתא: אָמַר לֵיהּ רַב נַחְמָן לְרַב הוּנָא, לֹא תִּיפָּלוֹג עָלֵיהּ דִּשְׁמוּאֵל – אל תחלוק על הדין שאמרתי בשם שמואל, שמותר לטלטל בכל הבקעה על ידי זריקה, ואין לחוש שמא יהלך שם, משום דְּתַנְיָא כָּוָותֵיהּ – שנינו כמותו בברייתא, שאין גוזרים שמא יימשך אדם אחר חפציו. דְּתַנְיָא בברייתא,

אדם שהניח עירובי תחומין, **וְהָיָה** מוֹדֵד שיעור אלפיים אמה מן העירוב ואילך, **וּבָא** בתוך עיר אחרת, **וְכָלְתָה** מִדָּתוֹ **בַּחֲצִי** הָעִיר – ונגמר תחום אלפיים אמה שלו באמצע העיר, הרי זה **מוּתָּר לְטַלְטֵל** את חפציו **בְּכָל** הָעִיר כּוּלָּהּ, **וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יַעֲבוֹר אֶת** הַתְּחוּם של אלפיים אמה בְּרַגְלָיו. דהיינו, אף שאינו רשאי לילך בכל העיר, מאחר וכלו אלפיים אמה של תחומו בחצי העיר, מכל מקום רשאי הוא לטלטל בכולה.

מבררת הגמרא: **בְּמַאי** מְטַלְטֵל – כיצד הוא מטלטל את חפציו באותם המקומות שאינו רשאי לילך בהם, **לַאו** – האם אין לומר שמטלטלם **עַל יְדֵי זְרִיקָה**, שזורק החפץ מן חצי העיר שהוא רשאי להלך בה אל חציה השני שאינו רשאי להלך בה, ויש להוכיח מדברי הברייתא, שרשאי אדם לטלטל חפציו על ידי זריקה אף במקום שאינו רשאי לילך בו, ואין גוזרים שמא ימשך אחר חפציו ויצא חוץ לתחום, וכשיטת שמואל לגבי בקעה שהקיפוה נכרים בשבת.

דוחה הגמרא: **אָמַר** לך **רַב הוּנָא** – יכול רב הונא לומר, **לֹא** – שאין הברייתא עוסקת בטלטול על ידי זריקה, אלא כוונתה היא שרשאי האדם לטלטל **עַל יְדֵי מְשִׁיכָה**, כלומר, שמושך חפצים העומדים מחוץ לאלפיים אמה לתוך תחום אלפיים אמה שלו, ובאופן כזה הכל מודים שמותר לו לטלטל אף שאינו רשאי לילך שם, לפי שאין לחוש שיגרר אחר חפציו, שהרי כל זמן שאינו מביא החפץ אליו עדיין אין זה חפץ שלו, ולאחר שכבר הביאו שוב אינו מוציאו מתחומו, אבל אין להתיר לו לטלטל על ידי זריקת חפצים ממנו ואילך, שמא ימשך אחר החפץ ויצא חוץ לתחומו.

הגמרא מביאה אופן שבו מודה רב הונא שאין גוזרים איסור על מקום המותר: **אָמַר רַב הוּנָא**, אדם שֶׁהָיָה מוֹדֵד אלפיים אמה מן המקום שבו הניח את עירובו, **וּבָא** בתוך העיר, **וְכָלְתָה מִדָּתוֹ בַּחֲצִי חָצֵר** – ובכלו אלפיים אמה של תחומו באמצעה של חצר, **אֵין לוֹ** – אינו רשאי לילך, **אֶלָּא בַּחֲצִי הַחָצֵר** הנמצאת בתוך תחומו.

מקשה הגמרא: **פְּשִׁיטָא** – פשוט הדבר שאינו רשאי לילך בחציה השני של החצר, מאחר שהוא מחוץ לתחום אלפיים אמה שלו.

מתרצת הגמרא: **אֵימָא** – אמור את דברי רב הונא כך, **יֵשׁ לוֹ** רשות להלך **בַּחֲצִי הַחָצֵר** שבתוך תחומו.

שבה הגמרא ומקשה: **הַאי נַמִּי פְּשִׁיטָא** – אף דין זה פשוט הוא, שרשאי הוא להלך בתוך תחומו.

מתרצת הגמרא: **מַהוּ דְּתֵימָא** – שמא תאמר, שיש לאסור עליו להלך אף בחציה של החצר שבתוך תחומו, משום שיש **לֵיחוּשׁ דִּלְמָא אָתֵי לְמַטְלוֹלֵי בְּכוּלָּהּ** – שמא יבוא לטלטל בחצר כולה, אף בחציה הנמצא חוץ לתחומו, **קָא מַשְׁמַע לָן** רב הונא שאין גוזרים כן.

הגמרא מבארת אופן נוסף שבו מודה רב הונא שאין גוזרים על טלטול משום הילוך: **אָמַר רַב נָחְמָן**, אף שרב הונא חולק עלי לענין בקעה שהקיפוה גויים מחיצה בשבת, וסובר שאסור לטלטל בה אפילו על ידי זריקה, משום גזירה שמא יבוא להלך חוץ לתחומו, מכל מקום ישנו אופן שבו **מוּתָּר** לִי רב הוּנָא שאין גוזרים כן, והיינו באדם שֶׁהָיָה **מוֹדֵד** את מידת תחומו, **וּבָא** בתוך חצר, **וְכָלְתָה מִדָּתוֹ** – נגמר תחום אלפיים אמה שלו **עַל שְׂפַת תִּקְרָה**, כלומר, בכניסה לבית שהיה כותלו פרוץ והתקרה עומדת, ובאופן כזה **מוּתָּר** לו לדברי הכל **לְטַלְטֵל בְּכָל הַבַּיִת** על ידי זריקה, אף שאסור לו להלך שם, לפי שכלו אלפיים אמה שלו. **מַאי טַעְמָא** – מה הוא טעם הדבר שאין גוזרים בזה שמא ימשך אחר חפצו ויצא חוץ לתחומו, **הוֹאִיל וְתִקְרַת הַבַּיִת חוֹבָטָתּ**, כלומר, מאחר ונראה הדבר כאילו תקרת הבית יורדת וסותמת הפתח, יש בזה היכר לאותו אדם שכאן הוא סוף תחומו, ואין חשש שיבוא להלך בתוך הבית, ועל כן רשאי הוא לטלטל בתוכו על ידי זריקה.

הגמרא מנסה לתלות את מחלוקת רב נחמן ורב הונא במחלוקת תנאים: **אָמַר רַב הוּנָא בְּרֵיהּ דְּרַב נָתָן, בְּתַנָּאֵי** – מצינו מחלוקת תנאים בענין זה, האם יש לאסור טלטול במקום שבו אסור להלך, משום חשש שמא ימשך אחר חפצו. שנינו במשנתינו (לעיל מא:), שאדם שהוציאוהו נכרים מתחומו והוֹלִיכוּהוּ **לְעִיר אַחֶרֶת, וּנְתָנוּהוּ** [–או שנתנוהו] **בְּדִיר אוֹ בְּסַהַר** [–מקומות המוקפים במחיצות לצורך איסוף בהמות], נחלקו התנאים בדינו. **רַבָּן גַּמְלִיאֵל וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמְרִים**, הרי זה **מְהַלֵּךְ אֶת** העיר **כּוּלָּהּ**, או את כל הדיר והסהר, לפי שנידונים הם לו כארבע אמות. **וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְרַבִּי עֲקִיבָא אוֹמְרִים, אֵין** לוֹ רשות להלך בהם **אֶלָּא אַרְבַּע אַמּוֹת** בלבד.

מבררת הגמרא: **מַאי לַאו** – האם אין לומר שנחלקו התנאים בענין זה, **רַבָּן גַּמְלִיאֵל וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה דְּאָמְרוּ** שרשאי הוא להיות **מְהַלֵּךְ אֶת כּוּלָּהּ**, היינו משום **דְּלֹא גָּזְרִי הֵילּוֹךְ דִּיר וְסַהַר אַטּוּ הֵילּוֹךְ בְּבִקְעָה**, כלומר, הם סוברים שמאחר ומעיקר הדין רשאי אותו אדם ללכת בכל הדיר והסהר, אין לאסור זאת עליו משום גזירה, שמא יניחוהו גויים בבקעה שאינה מוקפת מחיצות ויסבור שאף שם מותר להלך בכולה. **וּמְהֵילּוֹךְ אַטּוּ הֵילּוֹךְ לֹא גָּזְרִי** – ומאחר שהם אינם גוזרים איסור על הילוך במקום המותר משום הילוך במקום האסור, כמו כן יש לומר שאף **טָּלְטוּל אַטּוּ הֵילּוֹךְ לֹא גָּזְרִי** – שאינם גוזרים לאסור לטלטל על ידי זריקה במקום שאסור להלך, ואינם חוששים שמא ימשך וילך אחר החפץ שהוא מטלטל ויצא מחוץ לתחומו, והרי זה כשיטת רב נחמן בשם שמואל. **וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְרַבִּי עֲקִיבָא דְּאוֹמְרִים** שאם נתנוהו בדיר וסהר **אֵין** לוֹ רשות לילך **אֶלָּא אַרְבַּע אַמּוֹת** בלבד, היינו משום **דְּגָזְרִי הֵילּוֹךְ דִּיר וְסַהַר אַטּוּ הֵילּוֹךְ דְּבִקְעָה**, כלומר, שהם סוברים שאף שמעיקר הדין רשאי אדם לילך בכל הדיר והסהר, לפי שנידונים הם לו כארבע אמות, מכל מקום יש לאסור זאת עליו משום גזירה, שאם נתיר לו לילך בדיר וסהר המוקפים מחיצות יבוא לילך אף בבקעה שאינה מוקפת מחיצות, ובזה הרי אין לו אלא ארבע אמות בלבד. **וּמְהֵילּוֹךְ אַטּוּ הֵילּוֹךְ גָּזְרִי** – ומאחר שמצינו שהם גוזרים על הילוך במקום המותר משום הילוך במקום האסור, כמו כן יש לומר **דְּטָלְטוּל אַטּוּ הֵילּוֹךְ נַמִּי גָּזְרִי** – שהם גוזרים אף שלא לטלטל על ידי זריקה במקום שאסור לילך בו, לפי שיש לחשוש שמא ימשך אחר חפצו, והרי זה כשיטת רב הונא. ונמצא, שמחלוקתם של רב נחמן ורב הונא במחלוקת תנאים היא תלויה.

דוחה הגמרא: **מַאי** – מנין לך לומר כן, הרי יתכן שאין המחלוקות תלויות אלו באלו, **דִּילְמָא כִּי לֹא גָּזְרִי** – שהרי יתכן שמה שלא גזרו **רַבָּן גַּמְלִיאֵל וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה הֵילּוֹךְ בְּסַהַר וְדִיר אַטּוּ** [–משום] **הֵילּוֹךְ בִּבְקְעָה, הָנֵי מִילֵּי הָתָם** – לא נאמרו הדברים אלא שם, **דְּשַׁנֵּי מְקוֹמוֹת** שונים הֵן, ולפיכך לא חששו שיבוא אדם לטלטל בבקעה משום שהותר לו לטלטל בדיר וסהר, **אֲבָל** לענין גזירת **טָּלְטוּל אַטּוּ** [–משום] **הֵילּוֹךְ, דְּמָקוֹם אֶחָד הוּא** – שהחשש הוא שיבוא להלך באותו המקום שהוא מטלטל, **הָכִי נַמִּי דְּגָזְרִי** – בזה יתכן לומר שאף הם מודים שיש לאסור את הטלטול, **גְּזֵירָה שֶׁמָּא יִמְשֹׁךְ אַחַר חֻפְצוֹ** וילך מחוץ לתחומו.

ומוסיפה הגמרא לבאר עוד באופן אחר את טעם הדבר שאין המחלוקות תלויות זו בזו: **וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְרַבִּי עֲקִיבָא נַמִּי** – אף הם הסוברים שאסור להלך בדיר וסהר יותר מארבע אמות, **מַאי דְּמִשּׁוּם דְּגָזְרִי הוּא** – מנין לומר שטעם האיסור בזה הוא משום שגוזרים על הילוך בדיר וסהר שמא יבוא להלך בבקעה, **דִּילְמָא מִשּׁוּם דְּקָא סָבְרִי** – שמא הטעם הוא משום שהם סוברים, **דִּכְאָמְרִינַן** – שאימתי אנו אומרים את הדין ש'כָּל הַבַּיִת כּוּלּוֹ כְּאַרְבַּע אַמּוֹת דָּמִי' ומותר לטלטל בכולו, **הָנֵי מִילֵּי** – הדברים אמורים רק **הֵיכָא** – באופן **דְּשָׁכִיחַ בַּאֲוִיר הַמְחִיצוֹת מִבְּעוֹד יוֹם, אֲבָל הֵיכָא דְּלֹא שָׁכִיחַ בַּאֲוִיר מֵחִיצוֹת מִבְּעוֹד יוֹם**, כגון במשנתנו שהוציאוהו נכרים ממקומו באמצע השבת ונתנוהו בדיר וסהר, **לֹא** – אין אומרים בזה 'כל הבית כארבע אמות', ונמצא, שמעיקר הדין אינו רשאי להלך שם, ולא משום גזירה, וממילא לענין טלטול במקום שבו אסור להלך יתכן שמודים רבי יהושע ורבי עקיבא שאין לגזור בזה, ורשאי הוא לטלטל שם על ידי זריקה.

הגמרא מביאה מחלוקת אמוראים כיצד לפסוק להלכה במחלוקת

המשך בעמוד עא

התנאים במשנה: **אָמַר רַב, הִלְכְתָא** – יש לפסוק להלכה כְּשיטת **רַבָּן גַּמְלִיאֵל, בְּדִיר וְסַהַר וּסְפִינָה.** דהיינו, בכל שלושת האופנים שנחלקו התנאים, לגבי אדם שהוציאוהו נכרים בשבת מתחומו ונתנוהו בדיר או סהר, או שנאנס והפליגה ספינתו בים מחוץ לתחום, רשאי הוא להלך בכל המקום המוקף מחיצות, אפילו גדול הרבה, לפי שנידון הוא לו כארבע אמות.

וּשְׁמוּאֵל אָמַר, הִלְכְתָא – יש לפסוק להלכה כְּשיטת **רַבָּן גַּמְלִיאֵל** רק **בִּסְפִינָה,** שרשאי הוא להלך בכולה, **אֲבָל** כשהוציאוהו גויים ונתנוהו **בְּדִיר וְסַהַר, לֹא** – אינו רשאי להלך בהם אלא ארבע אמות בלבד, כשיטת רבי יהושע ורבי עקיבא.

מתבאר ממחלוקתם, **דְּכוּלֵי עָלְמָא מִיהַת** – בין רב ובין שמואל מודים על כל פנים, **שֶׁהֲלָכָה כְּדִבְרֵי רַבָּן גַּמְלִיאֵל בִּסְפִינָה.** מבררת הגמרא: **מַאי טַעְמָא** – מה הוא טעם הדבר שלגבי ספינה מודים הכל שרשאי להלך בכולה, ואילו לגבי דיר וסהר נחלקו.

מבארת הגמרא: **אָמַר רַבָּה,** טעם הדבר שיש להקל בספינה, **הוֹאִיל וְשָׁבַת בַּאֲוִיר מְחִיצוֹת** הספינה **מִבְּעוֹד יוֹם.** דהיינו, מאחר וקבע את שביתתו מערב שבת בתוך מחיצות הספינה, לפיכך נידונית היא לו כארבע אמות, מה שאין כן לגבי דיר וסהר שלא קבע שביתתו בהם מתחילה, אלא באמצע השבת נתנוהו הנכרים שם.

רַבִּי זֵירָא אָמַר, טעם הדבר שיש להקל בספינה, **הוֹאִיל וְהַסְּפִינָה נוֹטָלְתּוֹ מְתְחִילַת אַרְבַּע** אמות **וּמַנַּחְתּוֹ בְּסוֹף אַרְבַּע** אמות. כלומר, בכל שעה שהוא מרים את רגלו לפסוע, קודם שהוא מניחה, הספינה מתקדמת והולכת, ומוציאתו מתוך ארבע אמות שלו לארבע אמות אחרות בעל כרחו, ודינו בזה כאדם שהוציאוהו נכרים מתחומו ונתנוהו במקום אחר, שקונה שביתה בארבע אמות חדשות, ואף כאן קונה הוא בכל רגע ארבע אמות חדשות להלך בהם, ונמצא, שלעולם יכול הוא להלך בכל הספינה.

מבררת הגמרא: **מַאי בֵּינַיְיהוּ** – מה חילוק יש להלכה בין ביאורו של רבה לבין ביאורו של רבי זירא.

מבארת הגמרא: **אִיכָּא בֵּינַיְיהוּ** – יש חילוק ביניהם באופן **שֶׁנִּפְּחֲתוּ** [–נשברו ונחסרו] **דּוֹפְנֵי הַסְּפִינָה,** ונתבטלו מחיצותיה. **אִי נַמִּי** – באופן נוסף יש חילוק ביניהם, **בְּאָדָם הַקּוֹפֵץ** בשבת **מִסְּפִינָה** ששבת בה **לִסְפִינָה** אחרת. ובשני אופנים אלו אי אפשר לומר את טעמו של רבה, שהרי אינו נמצא עתה בתוך המחיצות ששבת בהם מתחילה, ולפיכך אינו רשאי להלך בספינה זו אלא ארבע אמות בלבד. אבל לדברי רבי זירא אף באופנים אלו רשאי הוא להלך בכולה, לפי שהיא מהלכת, ונוטלתו כל שעה מתחילת ארבע אמות לסופן.

הגמרא מבררת את סברות מחלוקתם: **וְרַבִּי זֵירָא, מַאי טַעְמָא לֹא אָמַר כְּרַבָּה** – מדוע אינו מפרש כרבה, שטעם ההיתר לילך בכל הספינה, הוא משום ששבת באויר מחיצותיה.

מבארת הגמרא: **אָמַר לָךְ** – יכול רבי זירא לומר לך בביאור ענין זה, **שְׁמָחִיצוֹת**